

29.6.2016

Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttaminen

LAKI HALLINNON YHTEISISTÄ SÄHKÖISEN ASIOINNIN TUKIPALVELUISTA TULEE VOIMAAN JA LAIN TÄYTÄNTÖÖNPANO ALKAA

1. Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista tulee voimaan

Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (KaPA-laki) on vahvistettu ja tulee voimaan 15.7.2016. Laissa säädetään julkisen hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista, niitä koskevista vaatimuksista, niiden tuottamiseen liittyvistä tehtävistä sekä tuottamiseen liittyvästä henkilö- ja muiden tietojen käsittelystä.

Lisäksi laissa säädetään niin oikeudesta kuin velvollisuudesta käyttää yhteisiä sähköisen asioinnin tukipalveluja sekä tukipalvelujen käytön edellytyksistä. Palveluiden käyttövelvollisuuksiin sisältyy siirtymäsäännöksiä.

Lain tarkoituksena on parantaa julkisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, yhteentoimivuutta ja ohjausta sekä edistää julkisen hallinnon toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta.

2. Tukipalvelujen toteuttaminen keskittyy Väestörekisterikeskukseen

Tukipalvelut keskitetään pääsääntöisesti Väestörekisterikeskukseen (VRK). VRK tuottaa ja kehittää kansallista palveluväylää, palvelutietovarantoa, kansalaisen, yrityksen ja viranomaisen palvelunäkymää (Suomi.fi:n ja Yritys-Suomi.fi:n uusia versioita), kansalaisen tunnistuspalvelua, asiointivaltuuspalvelua, viestinvälityspalvelua (asiointitilin uusi versio) sekä Avoindata.fi -palvelua. Valtiokonttori tuottaa ja kehittää verkkomaksamisen kokoamis- ja hallinnointipalvelua. Maanmittauslaitoksen tehtävänä on tuottaa ja kehittää hallinnon karttapalvelua. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori tuottaa ja kehittää toistaiseksi Lomake.fi -palvelua.

Valtiovarainministeriö ohjaa tukipalvelujen järjestämistä, palvelujen laatua sekä yhteentoimivuutta ja kokonaisarkkitehtuurin mukaisuutta.

Osa palveluista siirtyy VRK:lle siirtymäajan jälkeen.

3. Laki tuo viranomaisille tukipalvelujen käyttövelvoitteita

Laki edellyttää, että valtion hallintoviranomaiset, virastot, laitokset, liikelaitokset, kunnalliset viranomaiset niiden hoitaessa laissa niille säädettyjä tehtäviä sekä tuomioistuimet ja muut lainkäyttöelimet ottavat käyttöön tietyt tukipalvelut, kun palvelu on käytettävissä ja vastaavan itsenäisesti hankitun palvelun palvelusopimus on päättynyt.

Käyttöön veloitetun käyttäjäorganisaation on yllä lausuttu huomioiden:

- 1) liitettävä uudet, käyttöön otettavat palvelut tai vanhoihin palveluihin toteutettavat uudet integraatiot palveluväylään, liittymiseen tähtäävät toimet on aloitettava 15 päivänä heinäkuuta 2016;
- 2) kuvattava palvelujaan koskevat tiedot palvelutietovarantoon ja tuotava rekisteritietojaan palveluväylän kautta palvelunäkymään viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2017;
- 3) otettava luonnollisen henkilön tunnistuspalvelu käyttöön viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2018;
- 4) otettava verkkomaksamisen kokoamis- ja hallinnointipalvelu käyttöön viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2018;
- 5) otettava viestinvälityspalvelu käyttöön viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2017.

Muihin tukipalveluihin ei liity käyttöönottoveloitetta.

Käyttövelvollisuudesta on mahdollista hakea poikkeusta vain, jos viranomaisen on teknisistä, toiminnallisista, kustannustehokkuuteen taikka tietoturvallisuuteen liittyvistä syistä välttämätöntä käyttää toiminnassaan tai sen osassa muuta palvelua.

Kustannukset

Tukipalvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset katetaan valtion varoista ja tukipalvelun käyttö on käyttäjäorganisaatiolle maksutonta.

Käyttäjäorganisaatio vastaa itse kustannuksista, jotka aiheutuvat palveluiden käytön aloittamisesta (esimerkiksi Palveluväylään tai Tunnistamiseen liittyminen, rajapintojen toteuttaminen ja rajapintoihin liittyminen), omien järjestelmien sovittamisesta palveluiden käyttöön, palveluiden sisältämien tietojen ja toteutettujen liitosten ylläpidosta sekä viestinvälityspalvelun kautta lähetetystä paperipostista.

Liittymistuki

Valtiovarainministeriö myöntää julkisen hallinnon organisaatioille rahoitusta palveluarkkitehtuurin käyttöönottoa nopeuttaviin toimenpiteisiin. Rahoitusta voi hakea vuosien 2016 ja 2017 aikana siten, että rahoitettava hanke on toteutettu viimeistään vuoden 2017 syksyllä.

4. Oikeus käyttää tukipalveluja on laaja

Julkisen hallinnon viranomaiset, itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset, eduskunta virastoineen ja valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot sekä lailla tai lain nojalla annetulla asetuksella tai lain nojalla annetulla valtion hallintoviranomaisen päätöksellä julkista hallintotehtävää itsenäisesti hoitamaan asetetut saavat käyttää kaikkia tukipalveluja laissa säädetyn julkisen hallintotehtävän hoitamiseksi.

Kunnalliset viranomaiset saavat käyttää kaikkia tukipalveluja myös muissa tehtävissään.

Lakiin perustuvan sopimuksen nojalla tai muulla perusteella julkista tehtävää hoitavat saavat käyttää tässä tehtävässään muita tukipalveluja paitsi tunnistuspalveluja ja verkkomaksamisen kokoamis- ja hallinnointipalvelua sekä viestinvälityspalvelua, joiden tarjoamisesta näille organisaatioille päättää kyseisen palvelun palvelutuottaja, joka tarvittaessa päättää myös siitä, onko käyttäjäorganisaatio tässä tarkoitettu organisaatio. Tässä kohdassa tarkoitettuja toimijoita voivat olla esimerkiksi laissa mahdollistetut ostopal-

velut ja palvelusetelipalvelut, joilla julkisen tehtävän hoitamisen suorittaa yksityinen taho viranomaisen kanssa tehdyn sopimuksen nojalla.

Yksityiset yhteisöt, säätiöt ja elinkeinonharjoittajat saavat käyttää kansallista palveluväylää tietojen siirtoon sekä palvelutietovarantoa palvelujaan koskevien tietojen tarjoamiseen. Lisäksi yksityiset voivat käyttää palvelunäkymiä tunnistautuneen asiakkaan tietojen tarjoamiseen sekä asiointivaltuuspalvelua asiointivaltuuden tarkistamiseen, jos niillä on oikeus käsitellä asiakkaidensa henkilötunnusta tai muuta tietojen pyytämiseksi tai näyttämiseksi tarvittavaa yksilöivää tunnusta palvelujensa tarjoamisessa.

5. Täytäntöönpanoa edistävät toimet

Jokainen niin käyttövelvollisuuden kuin käyttöoikeuden piiriin kuuluva käyttäjäorganisaatio vastaa itse siirtymisestään KaPA-lailla säädettyjen palveluiden piiriin.

Käyttövelvollisuuden piiriin kuuluvia organisaatioita pyydetään ilmoittamaan palveluiden käyttöönottojen aikataulutavoitteet viimeistään 31.10.2016.

Kansallisen palveluväylän, palvelutietovarannon, kansalaisen, yrityksen ja viranomaisen palvelunäkymän, kansalaisen tunnistuspalvelun sekä viestinvälityspalvelun osalta käyttöönoton aikataulutavoitteista tulee ilmoittaa sähköpostitse osoitteeseen kapa-asiakaspalvelu@vrk.fi tai liityt suomi.fi -lomakkeen kautta.

VRK aikatauluttaa käyttöönotot vuosille 2016–2017 ja pyrkii huomioimaan aikataulussa organisaatioiden toiveet ja suunnitelmat niille sopivista siirtymisajankohdista.

Palvelukohtaista tietoa kaikista palveluista sekä ohjeistusta liittymiselle löytyy valtiovarainministeriön KaPA-laki sivulta.

Valtiovarainministeriö, VRK ja Kuntaliitto järjestävät info- sekä koulutustilaisuuksia syksyllä 2016 palvelujen käyttöönottamisesta, rahoituksen hakemisesta sekä KaPA-laista.

Lisätietoa antavat

Tuomas Vanhanen
Erityisavustaja
tuomas.vanhanen@vm.fi, p. 02955 30216

Sami Kivivasara 1.- 15.7., 15.8.2016 -
Yksikön päällikkö, lainsäädäntöneuvos
sami.kivivasara@vm.fi, p. 02955 30023

Eeva Lantto 1.8.2016 -
Lainsäädäntöneuvos
eeva.lantto@vm.fi, p. 02955 30515

Maria Nikkilä 27. - 29.7., 25.8.2016 -
Ohjelmapäällikkö
maria.nikkila@vm.fi, 02955 30514

Pirre Korhonen 1. – 28.7., 30.8..2016 -
Tarkastaja, palveluarkkitehti

pirre.korhonen@vrk.fi, p. 0295 535004

KaPA-asiakaspalvelu
kapa-asiakaspalvelu@vrk.fi

Helsingissä 29.6.2016

Anu Vehviläinen
Kunta- ja uudistusministeri

Anna-Maija Karjalainen
ICT-johtaja, ylijohdaja

Lisätietoa:

Valtiovarainministeriön KaPA-laki sivu:
vm.fi/kapa-laki

Tietoa e-Suomi -palveluista ja ohjeet liittymiselle:
<http://esuomi.fi/>

Kuntia auttaa Kunta-KaPA toimisto:
www.kunnat.net/kuntakapa

Liite

Hallinnon yhteisten sähköisen asioinnin tukipalveluiden käyttövelvollisuus ja –
oikeus sekä siirtymäajat

Jakelu

Valtion virastot ja laitokset
Kunnat
Sairaanhoitopiirit
Kela
Eduskunta
Tuomioistuimet

29.6.2016

Hallinnon yhteisten sähköisen asioinnin tukipalveluiden käyttövelvollisuus ja -oikeus sekä siirtymäajat

Sähköisen asioinnin tukipalveluiden käyttö

Julkinen sektori

●●● Käyttövelvollisuus

- Valtion hallintoviranomaiset ja virastot
- Laitokset ja liikelaitokset
- Kunnalliset viranomaiset niiden hoitaessa laissa niille säädettyjä tehtäviä
- Tuomioistuimet ja muut lainkäyttöelimet

Käyttövelvollisuus koskee näitä palveluita:

- Palvelunäkymät
- Palvelutietovaranto
- Palveluväylä
- Tunnistaminen (vahvan tunnistuksen osalta)
- Viestinvälitys
- Verkkomaksamisen palvelu

●● Oikeus käyttää kaikkia palveluita

Laissa säädetyn julkisen hallintotehtävän hoitamiseksi:

- Julkisen hallinnon viranomaiset (mukaan lukien käyttövelvoitetut)
- Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset
- Eduskunta virastoineen
- Valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot
- Lailla tai lain nojalla annetulla asetuksella tai lain nojalla annetulla valtion hallintoviranomaisen päätöksellä julkista hallintotehtävää itsenäisesti hoitamaan asetetut

Myös muissa tehtävissään:

- Kunnalliset viranomaiset ja kuntien yhteistyöelimet

Yksityinen sektori

● Rajoitettu oikeus käyttää palveluita

Lakiin perustuvan sopimuksen nojalla tai muulla perusteella julkista tehtävää hoitava ... saa käyttää tässä tehtävässään muita palveluita, paitsi seuraavia, joiden tarjoamisesta päättää kyselyn palvelun palvelutuottaja:

- Tunnistaminen
- Viestinvälitys
- Verkkomaksamisen palvelu

Yksityiset yhteisöt, säätiöt ja elinkeinonharjoittajat ... saavat käyttää seuraavia palveluita:

- Asiointivaltuudet *
- Palvelunäkymät *
- Palvelutietovaranto
- Palveluväylä
- Avodata.fi-palvelu

* Jos niillä on oikeus käsitellä asiakkaidensa yksilöivää tunnusta palveluidensa tarjoamisessa.

Aikataulu

	Käyttö mahdollista alkaen	Käyttövelvoite alkaa viimeistään	Kommentti
Suomi.fi-asiointivaltuudet	1.7.2016	–	
Suomi.fi-palvelunäkymät	1.7.2016	1.7.2017	
Suomi.fi-palvelutietovaranto	1.7.2016	1.7.2017	Yksityiselle sektorille mahdollista viim. 1.7.2017
Suomi.fi-palveluväylä	15.12.2015	15.7.2016*	* Eli liittymiseen tähtäävät toimet on aloitettava 15.7.2016
Suomi.fi-tunnistaminen	15.12.2015	1.1.2018	Velvoite ei koske vahvaa heikompaa tunnistusta
Suomi.fi-viestinvälitys	*	1.7.2017	* Asiointitili on tuotantokäytössä
Hallinnon karttapalvelu	1.7.2016	–	
Verkkomaksamisen palvelu	*	1.1.2018	* Osa Vetumaa, korvautuu Valtiokonttorin palvelulla vuoden 2017 aikana.

13